

Анатолій Абдула, к.фіз.вих, доцент
Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОАСИСТЕНТА АРБІТРА (ВАА) У ФУТБОЛІ

Вступ. Помилкові рішення футбольних арбітрів досить часто виходили на перший план при обговоренні футбольних матчів [2]. Ні помилки футболістів та тренерів, ні неправильні трансфери та фінансові інвестиції не висвітлювалися пресою та вболівальниками так, як неправильне призначення пенальті, помилкове положення поза грою або сумнівна червона картка. Арбітри піддавалися жорсткій критиці, що в свою чергу підірвало довіру до самих Правил гри у футбол. Саме тому впровадження відеоповторів у футболі стало необхідною складовою для підтримання іміджу футболу та його філософії. Робота ВАА у футболі дозволяє арбітру використовувати відеоповтори під час самого матчу з метою виправлення «явних та очевидних помилок» у певних вирішальних для матчу епізодах та вирішення ситуацій із «серйозними непоміченими епізодами» [3].

Тому дослідження використання ВАА є актуальним питанням в області розвитку футбольного арбітражу.

Мета дослідження. Вивчити сучасні підходи щодо використання ВАА у футболі.

Методи дослідження. Теоретичний аналіз науково-методичної літератури.

Результати дослідження та їх обговорення. Мета використання ВАА, не полягає у досягненні 100% точності для всіх рішень, тому що це неможливо досягти, оскільки багато рішень арбітра мають суб'єктивний характер. Спроба зробити це, зруйнувало б життєдайний потік, енергію та емоції футболу [5]. В зв'язку із цим, використання ВАА для принесення більшої справедливості у футбол обмежено вирішальними для матчу ситуаціями та спрямовано на уникнення занадто великої кількості переривань гри.

Відео асистент арбітра (ВАА) є офіційною особою матчу з незалежним доступом до відеоматеріалу матчу, яка може допомагати арбітру лише у випадку явної та очевидної помилки або важливого непоміченого епізоду, що пов'язані із наступними чотирма категоріями ситуацій, що можна переглядати:

- Гол / немає голу
- Був / не був 11-метровий удар
- Пряма червона картка (але не через отримання другого попередження)
- Помилкова ідентифікація (коли арбітр виносить попередження або вилучає не того гравця команди, що скоїла порушення) [4]

Не дозволяється здійснювати перегляд щодо будь-якого іншого рішення, незалежно від того, якою б очевидно не була помилка, а ВАА не повинен допомагати арбітру з іншими рішеннями, за виключенням випадків, коли перегляд було ініційовано через одну з чотирьох категорій ситуацій, що можна переглядати.

Арбітри та інші офіційні особи мають контролювати матч, так начебто в ньому нема ВАА, оскільки це може призводити до невпевненого арбітражу. Окрім того, «початкове рішення» є основою для визначення того, чи відбулася чи ні «явна та очевидна помилка» [1].

ВАА автоматично здійснює «перевірку» кожного епізоду з чотирьох категорій, що підлягають перегляду. Якщо мала місце «явна та очевидна помилка» або щось серйозне було не помічено, арбітру повідомляють про це. Потім арбітр вирішуватиме, чи слід ініціювати перегляд, тобто, офіційно звернутись за допомогою повторів.

Перегляд може полягати в тому, що або арбітр лише отримає інформацію від ВАА, або безпосередньо дивиться ці відеоповтори за межами поля в Площі Перегляду Арбітра.

В кінці процесу перегляду арбітр прийме остаточне рішення, виходячи з принципу, що початкове рішення не змінюється, за винятком тих випадків, коли сталась «явна та очевидна помилка».

Висновки. Таким чином, використання ВАА є невід'ємною частиною сучасного арбітражу у футболі.

Список використаної літератури

1. Дердо В. Г., Абдула А.Б. Правила гри у футбол. Методично-практичні коментарі для фахівців та

початківців. Інформаційні матеріали IFAB, FIFA, UEFA, ФФУ. Київ, 2019. 226 с.

2. Правила гри у футбол 2023/24. IFAB, 2023. 227 с.

3. Чопілко Т. Г., Абдула А. Б. Особливості використання відео допомоги арбітрам у сучасному футболі. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. *Серія 15*. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. Випуск 15. С. 12-16

4. FIFA. Video assistant referees (VAR), <https://football-technology.fifa.com/en/media-tiles/video-assistant-referee-var/> (2017, accessed 29 April 2020).

5. Werner F. Helsen (2021) Video assistant referees (VAR): The impact of technology on decision making in association football referees. *Journal of Sports Sciences*. 2021. 39:2. 147-153. doi: 10.1080/02640414.2020.1809163